

Başvuru Numarası : 2020 / 1091
Toplantı Tarihi / Sayısı : 29.12.2020 / 144
Karar Numarası : 2020 / 270
Başvuran : M.Y. (T.C.: ...)
Adres : ...
Muhatap : ... Büyükşehir Belediyesi
Adres : ...

I. BAŞVURUNUN KONUSU

1. ... ili ... ilçesinde ikamet eden ve ... Üniversitesinde öğrenci olan 30 yaşındaki başvuran tarafından Kuruma yapılan başvuruda özetle; ... Büyükşehir Belediye Meclisi tarafından öğrenci ulaşım kartına hak sahipliği için 26 yaşını doldurmuş bireylerden SGK kaydının olmaması şartının aranması kararı alındığı için öğrenci ulaşım kartı talebinin reddedilerek ayrımcılık yasağının ihlal edildiğini iddia etmektedir.

II. İNCELEME SÜRECİ

2. Başvuru 11.09.2020 tarihinde yapılmıştır.

3. Başvuru formu ve ekleri üzerinde yapılan ön incelemede, başvurunun esas incelemesinin Ayrımcılıkla Mücadele ve Eşitlik Birimi tarafından yapılmasına karar verilmiştir.

4. Ayrımcılıkla Mücadele ve Eşitlik Birimi tarafından esas incelemesi gerçekleştirilen başvurularda sıralanan iddialar şu şekildedir:

a. Başvuran, ... Üniversitesinde İletişim Fakültesi Gazetecilik Bölümü 2'nci sınıf öğrencisi olduğunu,

b. Öğrenci ulaşım kartı için başvurduğunda 30 yaşında ve SGK kaydı olduğu için öğrenci ulaşım kartından yararlanamayacağını kendisine bildirildiğini,

c. Bu uygulamanın ... Büyükşehir Belediye Meclisi tarafından "öğrenci seyahat kartı hak sahipliği tanımının 26 yaş ile sınırlandırılması, 26 yaş ve üzeri kişilerden öğrenci belgeleri ile birlikte SGK kayıtlarının da istenmesi ve SGK kaydı bulunmayan kişilerin öğrenci seyahat kartı haklarından yararlanması şeklinde düzenleme yapılmasına oy birliği ile karar verilmiştir" şeklinde alınan karara istinaden uygulandığını,

d. Başka illerde buna benzer bir uygulamayla karşılaşmadığını, ... ilindeki bu uygulamanın eşitlik ilkesine aykırı olduğunu iddia etmektedir.

5. 6701 sayılı Kanun'un 18'inci maddesinin 2'nci fıkrası uyarınca ayrımcılık iddiasına muhatap olan ... Büyükşehir Belediyesi'nden 28.09.2020 tarihinde başvuranın iddialarıyla ilgili olarak yazılı görüş talep edilmiştir. Alınan yazılı görüşte yer alan açıklamalar şu şekildedir:

a. Toplu taşıma ücretlerinin 4736 sayılı Kamu Kurum ve Kuruluşlarının Ürettikleri Mal ve Hizmet Tarifleri Hakkında Kanun'da belirtilen usul ve esaslara göre düzenlenmekte olduğu,

b. Mezkur kanunda yer alan “Belediyeler ile bunların kurdukları birlik, müessese ve işletmeler, toplu taşıma hizmetlerinde öğrenci ve basın kimlik kartı sahiplerine indirim uygulamaya yetkilidirler” düzenlemesi ile idareye tanınan takdir yetkisine dayanarak öğrenci seyahat kartı hak sahipliği tanımınının 26 yaş ile sınırlandırılması, 26 yaş ve üzeri kişilerden öğrenci belgeleri ile birlikte SGK kayıtlarının da istenmesi ve SGK kaydı bulunmayan kişilerin öğrenci seyahat kartı haklarından yararlanması şeklinde düzenleme yapılmasına oy birliği ile karar verildiği,

c. Yürürlükte olan uygulamanın bu karara istinaden düzenlendiği ifade edilmiştir.

6. 6701 sayılı Kanun’un 18’inci maddesinin 2’nci fıkrası uyarınca muhataptan alınan yazılı görüş, yazılı görüşü alınmak üzere 08.10.2020 tarihinde başvurana iletilerek başvuranın yazılı görüşü talep edilmiştir; ancak başvuran yazılı görüş göndermemiştir.

7. Türkiye Belediyeler Birliğinden 16.10.2020 tarihinde konu ile ilgili bilgi talebinde bulunulmuştur. Türkiye Belediyeler Birliği Hukuk İşleri Müdürlüğünden 10.11.2020 tarihinde alınan yazılı görüşte yer alan açıklamalar şu şekildedir:

a. 4736 sayılı Kamu Kurum ve Kuruluşlarının Ürettikleri Mal ve Hizmet Tarifeleri ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun’un 1’inci maddesinin 4’üncü fıkrasında belediyeler ile bunların kurdukları birlik, müessese ve işletmelerin, toplu taşıma hizmetlerinde öğrenci ve basın kimlik kartı uygulamaya yetkili oldukları belirtilerek bu konuda belediyeler ile bunların kurdukları birlik, müessese ve işletmelere takdir yetkisi verildiğini; söz konusu Kanun’un TBMM Plan ve Bütçe Komisyonu Raporunda Tasarının 1’inci maddesinin 1’inci fıkrasının bazı meslek mensuplarına uygulanan indirimler ile sosyal ve ekonomik bakımdan korunmaya muhtaç toplum kesimleri olan malul, yaşlı ve öğrencilerin yararlandıkları indirimlerin devam ettirilmesini, özelleştirme işlemleri tamamlanuncaya kadar özelleştirme kapsamındaki kuruluşlar ile özel hukuk hükümlerine tabi olmakla birlikte kamunun çoğunluk hissesine sahip olduğu kuruluşların ürettikleri mal ve hizmetlerde de indirimli tarife uygulanmasına son verilmesini teminen yeniden düzenlenmesi suretiyle kabul edildiğinin belirtildiğini,

b. 5393 sayılı Belediye Kanunu’nun 3’üncü maddesine göre belediyelerin idari ve mali özerkliğe sahip olduğu, bu idari ve mali özerkliğin idari vesayet hükümleri haricinde herhangi bir kişiden ya da kurumdan izin almaksızın bütçe oluşturabilmesini, kanunlarla belediyeye tahsis edilen gelirleri toplayabilmelerini, organlarının yasaların öngördüğü sınırlar içinde kesin kararlar alabilmesini ve takdirine bırakılmış alanları düzenleyebilmesini ifade ettiğini,

c. Toplu taşıma ücretlerinin 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu’nun 97’nci maddesi kapsamında isteğe bağlı hizmet karşılığı alındığını, belediyelerin bu Kanunda harç ve katılma payı konusu yapılmayan ve ilgililerin isteğine bağlı olarak ifa edecekleri her türlü hizmet için belediye meclislerince düzenlenecek tarifelere göre ücret almaya yetkili olduğunu,

d. Konuyla ilgili 30 büyükşehir belediyesine yazı gönderildiğini, 8 büyükşehir belediyesinde bu konuda bir kısıtlama olmadığını, 6 büyükşehir belediyesinde ise yaş,

öğrenim süresi veya çalışma şartları hususlarının öğrenci ulaşım kartına hak kazanım şartlarında göz önünde bulundurulduğunun kendilerine bildirildiğini,

e. Öğrenciye indirim yapılmasına yönelik düzenlemelerin sosyal ve ekonomik olarak korunmaya muhtaç çocukların ve gençlerin eğitim hayatlarının kolaylaştırılması, eğitimin ailelere getirdiği maddi yükün azaltılması ve çocuk işçiliğın önlenmesi gibi gerekçelerle yapıldığını,

f. Liseyi takiben üniversiteye giden bir öğrenci sene kaybetmezse eğer lisans eğitimini 22-23 yaşlarında tamamladığını, olası sene kayıpları da göz önünde bulundurulduğunda belediyelerce 26-30 yaş aralığının öğrenciliğın bittiği ve çalışma hayatının başladığı yaş aralığı olarak kabul edildiğini,

g. Eğitim yöntemlerinin çeşitlenmesiyle çalışırken eğitim görenlerin sayısının artmasının bu kişilerin de iş hayatında olmayan öğrencilere uygulanan indirimin gerekçelerinin bu kişiler için de geçerli olamayacağını, lisansüstü eğitimlerin genelde takdirli olduğunu ayrıca bu kişilerin 5393 sayılı Belediye Kanunu'nun 13'üncü maddesinde bulunan hemşehri hukukundan kaynaklanan yükümlülükleri yerine getirebilecek durumda olduğunu,

h. Kanunların verdiği yetki çerçevesinde belediyelerin kendi belediye meclislerince belirlenen tarifeye göre toplu taşıma hizmetlerinden ücret almaya yetkili olduğunu, belediyelerin öğrencilere kısmen, tamamen indirim uygulamak ya da uygulamamak konusunda serbest olduklarını, bu yetkinin kullanımında kişilerin farklı durumlarına göre farklı yararlandırma kriterleri belirlenebileceğini, öğrencilerin indirimden yararlanırken kanun koyucunun amacının göz önünde bulundurulması gerektiğini, belediyelere görevleriyle orantılı gelir kaynakları sağlandığını, belediyelerce indirimli taşımanın amacından uzaklaştırılmasının engellenmesi konusunda hassasiyet gösterilmesi gerektiğini, hizmet maliyetleri ile indirim uygulanmayan vatandaşlara karşı sorumluluğın da göz ardı edilmemesi gerektiğini ifade etmiştir.

III. İLGİLİ MEVZUAT

a. Uluslararası Mevzuat

8. İnsan Hakları Evrensel Beyanname'si (İHEB)'in 2'nci maddesi şöyledir:

“Herkes, ırk, renk, cinsiyet, dil, din, siyasal veya başka bir görüş, ulusal veya sosyal köken, mülkiyet, doğuş veya herhangi başka bir ayırım gözetmeksizin bu Bildirge ile ilan olunan bütün haklardan ve bütün özgürlüklerden yararlanabilir.” Beyanname'nin 21'inci maddesinin ikinci fıkrasında ise *“Herkesin ülkesinin kamu hizmetlerinden eşit olarak yararlanma hakkı vardır.”* hükmü yer almaktadır.

9. BM Medeni ve Siyasal Haklar Sözleşmesi'nin 2'nci maddesine göre: *“Herkes yasalar önünde eşittir ve hiçbir ayırım gözetilmeksizin yasalarca eşit derecede korunur. Bu bakımdan yasalar her türlü ayırımı yasaklayacak ve ırk, renk, cinsiyet, dil, din, siyasal veya başka fikir, ulusal ya da toplumsal köken, mülkiyet, doğum veya diğer statüler gibi her bağlamda ayrımcılığa eşit ve etkili korumayı temin edecektir.”*

10. Ekonomik, Sosyal ve Kültürel Haklara İlişkin Uluslararası Sözleşmenin 2'nci maddesine göre:

'Bu Sözleşme'ye Taraf Devletler, bu Sözleşme'de belirtilen hakların ırk, renk, cinsiyet, dil, din, siyasi ya da başka fikir, ulusal ya da toplumsal köken, mülkiyet, doğum ya da başka bir statü bakımından herhangi bir ayırım gözetilmeksizin uygulanmasını taahhüt ederler.'

11. Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin (AİHS) "Ayrımcılık Yasağı" başlıklı 14'üncü maddesi şöyledir:

"Bu Sözleşmede tanınan hak ve özgürlüklerden yararlanma, cinsiyet, ırk, renk, dil, din, siyasi veya diğer kanaatler, ulusal veya toplumsal köken, ulusal bir azınlığa aidiyet, servet, doğum başta olmak üzere herhangi başka bir duruma dayalı hiçbir ayrımcılık gözetilmeksizin sağlanmalıdır."

b. Ulusal Mevzuat

12. Anayasanın "Kanun Önünde Eşitlik" başlıklı 10'uncu maddesine göre;

"Herkes, dil, ırk, renk, cinsiyet, siyasi düşünce, felsefi inanç, din, mezhep ve benzeri sebeplerle ayırım gözetilmeksizin kanun önünde eşittir."

13. 6701 sayılı Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu'nun "Eşitlik ilkesi ve ayrımcılık yasağı" başlıklı 3'üncü maddesine göre;

" (1) Herkes, hukuken tanınmış hak ve hürriyetlerden yararlanmada eşittir. (2) Bu Kanun kapsamında cinsiyet, ırk, renk, dil, din, inanç, mezhep, felsefi ve siyasi görüş, etnik köken, servet, doğum, medeni hâl, sağlık durumu, engellilik ve yaş temellerine dayalı ayrımcılık yasaktır. (3) Ayrımcılık yasağının ihlali hâlinde, konuya ilişkin görev ve yetkisi bulunan kamu kurum ve kuruluşları ile kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları ihlalin sona erdirilmesi, sonuçlarının giderilmesi, tekrarlanmasının önlenmesi, adli ve idari yoldan takibinin sağlanması amacıyla gerekli tedbirleri almakla yükümlüdür. (4) Ayrımcılık yasağı bakımından sorumluluk altında olan gerçek ve özel hukuk tüzel kişileri, yetki alanları içerisinde bulunan konular bakımından ayrımcılığın tespiti, ortadan kaldırılması ve eşitliğin sağlanması için gerekli tedbirleri almakla yükümlüdür."

14. 6701 sayılı Kanun'un 4'üncü maddesinde sayılan ayrımcılık türleri şöyledir: "a) Ayrı tutma. b) Ayrımcılık talimatı verme ve bu talimatları uygulama. c) Çoklu ayrımcılık. ç) Doğrudan ayrımcılık. d) Dolaylı ayrımcılık. e) İşyerinde yıldırma. f) Makul düzenleme yapmama. g) Taciz. ğ) Varsayılan temele dayalı ayrımcılık."

15. 6701 sayılı Kanun'un 2/1-d maddesine göre;

'Doğrudan ayrımcılık: Bir gerçek veya tüzel kişinin, hukuken tanınmış hak ve hürriyetlerden karşılaştırılabilir durumdakilere kıyasla eşit şekilde yararlanmasını bu Kanunda sayılan ayrımcılık temellerine dayanılarak engelleyen veya zorlaştıran her türlü farklı muameleyi' ifade etmektedir.

16. 6701 sayılı Kanun'un "Ayrımcılık yasağının kapsamı" başlıklı 5'inci maddesine göre;

“(1) Eğitim ve öğretim, yargı, kolluk, sağlık, ulaşım, iletişim, sosyal güvenlik, sosyal hizmetler, sosyal yardım, spor, konaklama, kültür, turizm ve benzeri hizmetleri sunan kamu kurum ve kuruluşları, kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları, gerçek kişiler ve özel hukuk tüzel kişileri, yürüttükleri faaliyetler bakımından bu hizmetlerden yararlanmakta olan veya yararlanmak üzere başvurmuş olan ya da bu hizmetler hakkında bilgi almak isteyen kişi aleyhine ayrımcılık yapamaz. Bu hüküm kamuya açık hizmetlerin sunulduğu alanlar ve binalara erişimi de kapsar. (2) Birinci fıkrada belirtilen hizmetlerin planlanması, sunulması ve denetlenmesinden sorumlu olan kişi ve kurumlar, farklı engelli grupların ihtiyaçlarını dikkate almakla ve makul düzenlemelerin yapılmasını sağlamakla yükümlüdür.”

17. 6701 sayılı Kanun'un 9/1-g maddesine göre;

“Ayrımcılık yasağı ihlallerini resen veya başvuru üzerine incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek” Kurumun görevleri arasındadır.

18. 6701 sayılı Kanun'un “İspat yükü” başlıklı 21’inci maddesine göre;

“Münhasıran ayrımcılık yasağının ihlali iddiasıyla Kuruma yapılan başvurularda, başvuranın iddiasının gerçekliğine ilişkin kuvvetli emarelerin ve karine oluşturan olguların varlığını ortaya koyması hâlinde, karşı tarafın ayrımcılık yasağını ve eşit muamele ilkesini ihlal etmediğini ispat etmesi gerekir.”

19. 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu’nun “Büyükşehir ve ilçe belediyelerinin görev ve sorumlulukları” başlıklı 7’nci maddesinin (f) ve (p) bentlerinde konu ile ilgili aşağıdaki hükmü bulunmaktadır:

“Büyükşehir ulaşım ana plânını yapmak veya yaptırmak ve uygulamak; ulaşım ve toplu taşıma hizmetlerini plânlamak ve koordinasyonu sağlamak; kara, deniz, su ve demiryolu üzerinde işletilen her türlü servis ve toplu taşıma araçları ile taksi sayılarını, bilet ücret ve tarifelerini, zaman ve güzergâhlarını belirlemek; durak yerleri ile karayolu, yol, cadde, sokak, meydan ve benzeri yerler üzerinde araç park yerlerini tespit etmek ve işletmek, işletirmek veya kiraya vermek; kanunların belediyelere verdiği trafik düzenlemesinin gerektirdiği bütün işleri yürütmek,

Büyükşehir içindeki toplu taşıma hizmetlerini yürütmek ve bu amaçla gerekli tesisleri kurmak, kurdurmak, işletmek veya işlettirmek, büyükşehir sınırları içindeki kara ve denizde taksi ve servis araçları dahil toplu taşıma araçlarına ruhsat vermek. Büyükşehir içindeki toplu taşıma hatlarıyla ilgili olarak; şehir merkezine olan uzaklık, nüfus ve hattı kullanan sayısı kriterleri esas alınarak tespit edilecek hatlarla ilgili toplu taşıma hizmetlerinin işlettilmesine karar vermek.”

20. Mezkur Kanun’un 9’uncu maddenin 1’inci fıkrasında konu ile ilgili;

“Büyükşehir içindeki kara, deniz, su, göl ve demiryolu üzerindeki her türlü taşımacılık hizmetlerinin koordinasyon içinde yürütülmesi amacıyla büyükşehir belediye başkanı ya da görevlendirdiği kişinin başkanlığında, yönetmelikle belirlenecek kamu kurum ve kuruluşları ile, Türkiye Şoförler ve Otomobilciler Federasyonunun görevlendireceği ilgili odanın temsilcisinin katılacağı Ulaşım Koordinasyon Merkezi kurulur. İlçe belediye başkanları kendi

belediyesini ilgilendiren konuların görüşülmesinde koordinasyon merkezlerine üye olarak katılırlar. Ulaşım Koordinasyon Merkezi toplantılarına ayrıca gündemdeki konularla ilgili üye olarak belirlenmeyen ulaşım sektörü ile ilgili kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarından ihtisas meslek odalarının temsilcileri de davet edilerek görüşleri alınır” düzenlemesi yer almaktadır.

21. 4736 sayılı Kamu Kurum ve Kuruluşlarının Ürettikleri Mal ve Hizmet Tarifeleri ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun’un 1’inci maddesinin 4’üncü fıkrasında;

“Belediyeler ile bunların kurdukları birlik, müessese ve işletmeler, toplu taşıma hizmetlerinde öğrenci ve basın kimlik kartı sahiplerine indirim uygulamaya yetkilidirler” düzenlemesi mevcuttur.

IV. DEĞERLENDİRME

a. Kabul Edilebilirlik Yönünden Değerlendirme

22. Kuruluş Kanunu’nun “Başvurular” başlıklı 17’nci maddesinin birinci fıkrasında “Ayrımcılık yasağı ihlalden zarar gördüğü iddiasında bulunan her gerçek ve tüzel kişi Kuruma başvurabilir” hükmü bulunmaktadır. Bu çerçevede ayrımcılık yasağı ihlalden zarar gördüğü iddiasında bulunan M.Y. tarafından yapılan başvuruya ilişkin ön inceleme neticesinde konunun, Kurumumuzca esas incelemesi yapılabilecek bir başvuru olarak değerlendirilebileceği sonucuna varılmıştır.

b. Esas Yönünden Değerlendirme

23. Ayrımcılık yasağı, uluslararası insan hakları hukukunun temelinde yer almakta ve pek çok uluslararası insan hakları sözleşmesinde özel olarak düzenlenmektedir. Ayrımcılık yasağının ihlal edilip edilmediğini değerlendirmek için öncelikle ayrımcılığa neden olduğu iddia edilen işlemin, eylemin ya da eylemsizliğin amacı ile sonucu arasındaki ilişkiye bakmak gerekmektedir. AİHM’ye göre, bir muameledeki farklılık, “objektif ve makul bir gerekçeye sahip değilse” ya da “meşru bir amaç” izlenmemişse ayrımcılık söz konusudur. (Abdulaziz, Cabales and Balkandali, para. 72).

24. Anayasa Mahkemesi de AİHM içtihatlarıyla uyumlu şekilde, “Yasal düzenlemeler yapılırken, yasanın kapsamına girebilecek kişiler, varlıklar ve olgular yönünden bir takım sınıflandırmalar yapılması ve buna bağlı olarak sözü edilen kişi, varlık veya olgulardan hangilerinin bu düzenlemelerin kapsamına dâhil edileceği noktasında karar verilmesi kaçınılmazdır. Sorun, sözü edilen bu sınıflandırmaların hangi durumlarda haklı görülebileceğidir. Kanunların, eşitlik ilkesine aykırı olmadığını söyleyebilmek için, sınıflandırmanın anlaşılabilir bir farklılığa dayanması, sınıflandırmanın kanunun amacıyla ilişkili, akla uygun ve adil olması, nedensiz, haksız, keyfi olmaması gerekir” diyerek makul ve nesnel gerekçelerin varlığı halinde farklı muamelenin ayrımcılık yasağının ihlali sayılmayacağını ifade etmiştir. (AYM, E. 2006/159, K. 2010/47, 24.03.2010)

25. Başvuru dilekçesinde başvuran, ... Büyükşehir Belediye Meclisi tarafından “öğrenci seyahat kartı hak sahipliği tanımının 26 yaş ile sınırlandırılması, 26 yaş ve üzeri

kişilerden öğrenci belgeleri ile birlikte SGK kayıtlarının da istenmesi ve SGK kaydı bulunmayan kişilerin öğrenci seyahat kartı haklarından yararlanması şeklinde yapılan düzenlemenin eşitlik ilkesine aykırı olduğunu iddia etmektedir. Somut olayda indirimli ulaşım kartından yararlanmada yaş sınırı konulması ile belli bir yaşın üstünde olup SGK kaydı olmayanlara indirimli ulaşım kartından yararlanması hususlarının değerlendirilmesi gerekmektedir.

26. Muhatap ... Büyükşehir Belediyesi, söz konusu kararın Belediyenin takdir yetkisinde olduğunu ve bu takdir yetkisine dayanarak düzenleme yapılmasına karar verildiğini ifade etmiştir. Türkiye Belediyeler Birliğinden alınan yazıda yaş sınırına ilişkin olarak; liseyi takiben üniversiteye giden bir öğrencinin sene kaybetmediği takdirde lisans eğitimini 22-23 yaşlarında tamamladığı, olası sene kayıpları da göz önünde bulundurulduğunda belediyelerce 26-30 yaş aralığının öğrenciliğin bittiği ve çalışma hayatının başladığı yaş aralığı olarak kabul edildiği; konuyla ilgili 30 büyükşehir belediyesine yazı gönderildiği, 8 büyükşehir belediyesinde bu konuda bir kısıtlama olmadığı, 6 büyükşehir belediyesinde ise yaş, öğrenim süresi veya çalışma şartları hususlarının öğrenci ulaşım kartına hak kazanım şartlarında göz önünde bulundurulduğunun kendilerine bildirildiği ifade edilmiştir.

27. Türkiye Belediyeler Birliği öğrenciye indirim yapılmasına gerekçe olarak söz konusu düzenlemelerin sosyal ve ekonomik olarak korunmaya muhtaç çocukların ve gençlerin eğitim hayatlarının kolaylaştırılması, eğitimin ailelere getirdiği maddi yükün azaltılması ve çocuk işçiliğinin önlenmesi gibi gerekçelerle yapıldığını; iş hayatında olmayan kişilere indirim yapılma gerekçelerinin iş hayatında olan kişiler açısından geçerli olamayacağını, iş hayatında olan kişilerin 5393 sayılı Belediye Kanununda bulunan hemşehri hukukundan kaynaklanan yükümlülüklerini yerine getirebilecek durumda olduğunu ifade etmiştir.

28. Çalışan ve çalışmayan öğrenciler gelir elde etme açısından benzer durumda değildir. Ayrımcılığın ortaya çıkabilmesi için benzer durumda olan kişilere makul bir gerekçe olmadan farklı muamele edilmesi gerekir. Somut olayda çalışmayan öğrencilere indirimli ulaşım kartı sağlanmasının gerekçesi eğitimin getirdiği mali yükün azaltılmasıdır. Aslında Belediye çalışmayan öğrencilere indirim sağlayarak eşitsiz bir durumu ortadan kaldırmaya yönelik bir düzenleme getirmektedir. 6701 sayılı Kanun'un 7'nci maddesinin (f) bendi uyarınca, "Eşitsizlikleri ortadan kaldırmaya yönelik, gerekli, amaca uygun ve orantılı farklı muamele" ayrımcılık iddiasının ileri sürülemeyeceği hallerden biridir.

29. Belediye, indirimli ulaşım kartı için 26 yaş altındaki kişilerden SGK kaydı istememektedir. 26 yaş sınırı belirlenirken kişilerin sene kaybedeceği de göz önünde bulundurulurken makul bir yaş sınırı belirlendiğinin söylenmesi mümkündür. 26 yaş üzerindeki kişilerden ise SGK kaydı istenmekte ve kaydı bulunan kişilere öğrenci kartı verilmemektedir. Kişilerin eğitim almalarının getirdiği mali yükün azaltılması amacıyla yapılan bu uygulamada gerçekleştirilmek istenen amaç ile makul bir orantılılık ilişkisi bulunduğunu söylemek mümkündür.

30. Kişilerin sosyal ve ekonomik olarak gözetilmesi ile birlikte belediyelerin toplu taşıma maliyetlerinin de karşılanması gerekmektedir. Her belediyenin geliri farklı olduğundan

öğrencilere indirim uygulama veya uygulamama konusunda belediyelerin takdir yetkileri bulunmaktadır. Bu takdir yetkisinin somut olayda makul bir gerekçeyle ve amaca uygun olarak kullanılması nedeniyle ayrımcılık yasağının ihlal edilmediği kanaatine varılmıştır.

V. KARAR

Açıklanan mevzuat ve gerekçeler çerçevesinde;

1. Başvuranın, ayrımcılığa uğradığı iddialarını içeren başvurusunun **KABUL EDİLEBİLİR OLDUĞUNA**,

2. Başvuru konusu olayda, başvuranın “yaş” temelinde ayrımcılığa uğradığı iddiası bakımından **AYRIMCILIK YASAĞI İHLALİ YAPILMADIĞINA**,

3. Kararın **KAMUOYUNA DUYURULMASINA**,

4. Kararın taraflara **TEBLİĞİNE**,

5. Karara karşı tebliğ tarihinden itibaren 60 gün içerisinde Ankara İdare Mahkemelerinde yargı yoluna başvurulabileceğine,

29.12.2020 tarihinde, Harun MERTOĞLU’nun karşı oyuyla **OY ÇOKLUĞUYLA**, karar verildi.

Süleyman ARSLAN
Başkan

Mesut KINALI
İkinci Başkan

Can ESEN
Üye

Cemil KILIÇ
Üye

Dilek ERTÜRK
Üye

Halil KALABALIK
Üye

Harun MERTOĞLU
Üye

Hıdır YILDIRIM
Üye

Mehmet ALTUNTAŞ
Üye

Mehmet Emin GENÇ
Üye

Saffet BALIN
Üye

KARŞI OY GEREKÇESİ

Başvuru hakkı; temel hak ve özgürlükler, kamu kurum ve kuruluşları, kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları, gerçek kişiler ve özel hukuk tüzel kişileri tarafından yapılan bir eylem ya da işlem sonucunda cinsiyet, ırk, renk, dil, din, inanç, mezhep, felsefi ve siyasi görüş, etnik köken, servet, doğum, medeni hâl, sağlık durumu, engellilik ve yaş temelinde ayrımcılığa uğrayan bireylerin kullanabilecekleri bir yoldur.

Kısaca başvuru; hukuken tanınmış hak ve hürriyetlerden yararlanmada kanunda sayılı temelerden biri ile ayrımcılığa uğrayan kişilere tanınan bir yoldur.

İlgililerin Kuruma başvurmadan önce bu Kanuna aykırı olduğunu iddia ettikleri uygulamanın düzeltilmesini ilgili taraftan talep etmeleri, bu taleplerinin reddedilmesi veya otuz gün içerisinde cevap verilmemesi başvurunun ön şartıdır.

Bir başvurunun incelenebilmesi için

1-Yararlanılmasına engel olunan bir hakkın bulunması ve bu hakkın hukuken tanınmış haklardan en az biri olması,

2-Kuruma başvurmadan önce ilgili tarafa başvuru yapılması,

3-Ayrımcılık yasağından başvuran için bir zararın oluşması,

4-Zararın oluşmasına sebebiyet veren bir muhatabın bulunması,

5-Başvuranın hukuken tanınmış hak ve hürriyetlerden yararlanmasında ayrımcılığa uğraması kanundan sayılan temellerden en az biri temelinde yapılmış olması gerekir.

Somut başvuruda, ... ili ... ilçesinde ikamet eden ve ... Üniversitesinde öğrenci olan 30 yaşındaki başvuran tarafından Kuruma yapılan başvuruda özetle; ... Büyükşehir Belediye Meclisi tarafından öğrenci ulaşım kartına hak sahipliği için 26 yaşını doldurmuş bireylerden SGK kaydının olmaması şartının aranması kararı alındığı için öğrenci ulaşım kartı talebinin reddedilerek ayrımcılık yasağının ihlal edildiğini iddia etmektedir.

Başvuranın hukuken tanınmış hangi hakkının hangi temelde ayrımcılığa uğradığı tespit edilemediği gibi şekil şartları yerine getirilmeden başvurunun kabulü ve incelenmesi 6701 sayılı kanuna uygun değildir.

Çoğunluk görüşüne katılmıyorum.

Av. Harun MERTOĞLU
Kurul Üyesi